

Τίτλος δραστηριότητας: «Οι επιπτώσεις της ταμπελοποίησης»

Ομάδα στόχου: Μαθήτριες/τές Ε' – ΣΤ' τάξεων Δημοτικού και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Διάρκεια: 45 λεπτά

Διδακτικός στόχος: Να κατανοήσουν οι μαθητές/τριες ότι όλοι οι άνθρωποι, συνειδητά ή ασυνείδητα, κατηγοριοποιούμε ή κατηγοριοποιούμαστε, και τι επιπτώσεις μπορεί να έχει αυτή η κατηγοριοποίηση.

Σημείωση: Η παρακάτω δραστηριότητα τάξης έχει επιλεγεί ως χρήσιμο παράδειγμα μέσα από έναν όγκο εκπαιδευτικού υλικού σχετικού με τη συμπερίληψη. Μπορεί να συμβάλει στην προώθηση του διαλόγου και να αποτελέσει παράδειγμα για σχολικά θέματα. Συνιστάται η ενσωμάτωσή της, μαζί και με άλλες δραστηριότητες, στο αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας και όχι η εφαρμογή της ως ξεχωριστό διδακτικό αντικείμενο με περιστασιακή εμφάνιση στο σχολικό πρόγραμμα, ώστε τα παιδιά να αρχίσουν να βλέπουν τα θέματα της συμπερίληψης ως θέματα που σχετίζονται με την καθημερινότητά τους, βελτιώνοντας έτσι την ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ τους.

Υλικά: Αυτοκόλλητα χαρτάκια για σημειώσεις, στυλό, μολύβια. Θα χρειαστείτε τρεις φορές περισσότερα χαρτάκια από το συνολικό αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν.

Περιγραφή δραστηριότητας:

Ταμπέλες

1. Συζητείστε το γεγονός ότι κάθε άτομο ανήκει σε πολλές διαφορετικές ομάδες. Κάθε άτομο επιλέγει να ανήκει σε κάποιες από αυτές τις ομάδες, ωστόσο ο κόσμος μάς βάζει παράλληλα και σε άλλες ομάδες-κατηγορίες είτε το θέλουμε είτε όχι. Με βάση τις ομάδες, στις οποίες ανήκουμε, μπορούμε να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε καλύτερα τον τρόπο που κατηγοριοποιούμε τους άλλους, καθώς και ποιες μπορεί να είναι οι επιπτώσεις από μια τέτοια ενέργεια. Κατηγοριοποιούμε τους ανθρώπους με ποικίλους τρόπους, πράγμα που συχνά γίνεται ασυνείδητα. Αυτό γίνεται περισσότερο προφανές όταν συναντάμε ένα άτομο που δεν μπορεί να μπει σε κάποια κατηγορία, όπως για παράδειγμα, όταν συναντάμε άτομο για το οποίο δυσκολευόμαστε να πούμε ποιο είναι το φύλο του.

Πολλοί άνθρωποι μπροστά σε μια τέτοια κατάσταση δείχνουν μπερδεμένοι και έχουν περιέργεια ή ακόμα εκφράζουν θυμό και εκνευρισμό. Βάζουμε τους ανθρώπους και τα πράγματα σε κατηγορίες και σε ομάδες, προκειμένου να τους κατανοούμε και να νιώθουμε ασφαλείς στο περιβάλλον μας. Όμως κάτι τέτοιο δεν είναι πάντα θετικό. Δε θεωρούνται όλες οι ομάδες και οι κατηγορίες ίσες. Μερικές θεωρούνται ανώτερες από άλλες. Εντασσόμαστε σε κατηγορίες και ομάδες που φαινομενικά ανήκουμε και οι συμπεριφορές μας ερμηνεύονται κάτω από αυτό το πρίσμα.

2. Εξηγήστε τους τρόπους με τους οποίους κατηγοριοποιούμε τους ανθρώπους και πώς τους κολλάμε ταμπέλες, όπως «αλλοδαπή/-ός», «συνταξιούχος», «ομοφυλόφιλη/-ος» κ.ά. Όταν βάζουμε ταμπέλες σε ανθρώπους, τότε πολλά στερεότυπα έρχονται στην επιφάνεια.

Οι δικές μας ταμπέλες

Επικεντρωθείτε τώρα στις ταμπέλες που οι άλλοι βάζουν στον καθένα και την καθεμία από εμάς.

1. Μέσα στην ομάδα ασχοληθείτε με τα εξής:
Ποιες ταμπέλες σας βάζουν οι άνθρωποι της γειτονιάς σας, της οικογένειάς σας, του σχολείου σας κτλ.;
Αυτό που έχει σημασία εδώ είναι να καταλάβουμε την αντίδραση των άλλων, όταν μας συναντούν/γνωρίζουν/βλέπουν για πρώτη φορά –π.χ. στο λεωφορείο, στον δρόμο. Ο αριθμός των κατηγοριών που μπορούν να σας κατατάξουν είναι μεγάλος. Από γενικές κατηγορίες, όπως π.χ. «κορίτσι», μέχρι ειδικές, όπως π.χ. «φιλιαναγνώστης».
2. Μοιράστε τα αυτοκόλλητα χαρτάκια και τα στυλό στα παιδιά. Καθένα από αυτά θα πρέπει να σκεφτεί δυο ταμπέλες που πιστεύει ότι τα άλλα παιδιά τού αποδίδουν με την πρώτη ματιά και να σημειώσει μία σε κάθε χαρτί.
3. Συγκεντρώστε τα χαρτάκια. Κολλήστε τα στον τοίχο, ώστε όλα τα παιδιά να μπορούν να τα δουν.
4. Συζητήστε μία-μία τις ταμπέλες. Κολλήστε μια ταμπέλα επάνω σας (για την/τον εκπαιδευτικό) και προκαλέστε την ομάδα να μιλήσει σχετικά με:
 - ✓ Τον ορισμό της συγκεκριμένης ταμπέλας.
 - ✓ Πώς βλέπει ο κόσμος έναν άνθρωπο με την συγκεκριμένη ταμπέλα;

- ✓ Τι μπορεί να συνεπάγεται αυτή η ταμπέλα για μια ολόκληρη ομάδα;
- ✓ Υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση ανδρών και γυναικών μέσα σε αυτή την ομάδα;
- ✓ Η ταμπέλα έχει θετική ή αρνητική χροιά;
- ✓ Πώς εκλαμβάνεται από τις κυρίαρχες αντιλήψεις και πώς την αντιμετωπίζει ο κόσμος;
- ✓ Ποιες από τις ταμπέλες είναι περιοριστικές και ποιες περιλαμβάνουν λίγο πολύ τα πάντα;
- ✓ Ποιες είναι εκείνες που σπανίως χρησιμοποιούνται;
- ✓ Πόσο συχνά χρησιμοποιούμε για παράδειγμα την ταμπέλα «ετεροφυλόφιλη/-λος»;
- ✓ Υπήρξε κατηγοριοποίηση του εαυτού σας ή των άλλων παρά τη θέλησή σας; Ποιες από τις ταμπέλες θα επιλέγατε να σας έχουν αποδοθεί και ποιες σας αποδόθηκαν χωρίς να ρωτηθείτε;
- ✓ Κάποιο άτομο μπορεί να επιλέξει να έχει επάνω του κάπου τη σημαία του ουράνιου τόξου, θέλοντας να δείξει ότι ανήκει στην κατηγορία των ΛΟΑΤΚΙ ατόμων, όπως ακριβώς άλλο άτομο θα επέλεγε να φορέσει ακριβά ρούχα σχεδιαστών για να δείξει ότι είναι πλούσιο. Σε περιπτώσεις που η εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου διαφέρει από εκείνη της πλειοψηφίας, η ταμπέλα τού αποδίδεται παρά τη θέλησή του.

Πηγή:

Teacher's Guide to Inclusive Education, σελ. 18

<https://www.iglyo.com/wp-content/uploads/2012/04/IGLYO-Teachers-Guide-to-Inclusive-Education2.pdf?fbclid=IwAR05nF168w22t16SiAy14YmTjC5cuTy1Pai3LVDSBANDBsEzcNvurTQl1-k>

Μετάφραση – Επιμέλεια – Προσαρμογή: Πολύχρωμο Σχολείο (2016)

